

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
«ӨРЛЕУ» БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРУДЫҢ ҰЛТТЫҚ ОРТАЛЫҒЫ АҚ ФИЛИАЛЫ
БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНІҢ БАСШЫ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМИ -ПЕДАГОГИКАЛЫҚ
КАДРЛАР БІЛІКТІЛІГІН АРТТЫРАТЫН РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ИНСТИТУТ**

**ЖОО педагогикалық мамандары оқытушыларының біліктілігін арттыру
БАҒДАРЛАМАСЫ**

ПОРТФОЛИО

Мектеп математика курсының логикалық құрылымы пәні.

МАТЕМАТИКАЛЫҚ ҰҒЫМДАРДЫ АНЫҚТАУДЫҢ ЛОГИКАЛЫҚ ТАЛДАУЫ: АССОЦИОГРАММАЛЫҚ ТАЛДАУ

**Тыңдаушы: Қорқыт Ата атындағы Қызылорда мемлекеттік университеті
“Гуманитарлық-педагогикалық” институты
“Физика және математика” кафедрасының магистрі**

Джузбаева Айнур Мнажовна

Оқу мерзімі: 13.05.13 ж – 26.05.13 ж

**Портфолио жетекшісі:
филос.ғ.д., доцент Оспанов С.И.**

МАЗМҰНЫ:

- Тыңдаушы туралы ақпарат
- *«Математикалық ұғымдарды анықтаудың логикалық талдауы»* тақырыбын оқытуға инновациялық әдістерді пайдалану (практикалық сабақ)
- Білім алушының өзіндік жұмысын ұйымдастыру
- Білімді бағалау жүйесі
- Интерактивті тест
- Аналитикалық есеп

Тыңдаушы туралы ақпарат:

Джузбаева Айнур Мнажовна

Білімі: 1998 – 2002 жылдар аралығында Қарағанды мемлекеттік университетінде “Математика” мамандығының “Математик. Оқытушы” біліктілігі бойынша білім алған. 2002-2004 жылдар аралығында аталған мамандық бойынша магистратураны тәмамдаған.

Еңбек өтілі: 2002-2004жылдар аралығында Қарағанды қаласындағы №41 мектебінің математика пәнінің мұғалімі, 2004-2005 жылдар аралығында ҚарМУ –нің математика факультетіндегі Т.Ғ.Мұстафин атындағы “алгебра, геометрия және математикалық логика” кафедрасының оқытушысы, 2005 жылдан бастап ҚызМУ-де оқытушы.

Жүргізетін пәндері: Алгебра және сандар теориясы, мектеп математика курсының логикалық құрылымы, математикадан кластан тыс жұмыстар және т.б.

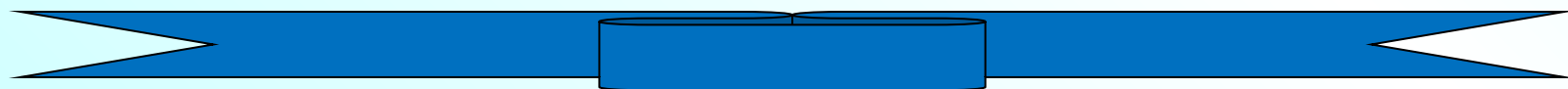
Сабақтың жоспары:

1. Математиканың логикалық құрылымы туралы түсінік.
2. Математикалық ұғымдарды анықтау.
3. Математикалық ұғымның негізгі сипаттамалары.
4. Математикалық ұғымдарды классификациялаудың шарттары.
5. Мысалдар.

Практикалық сабақтың тақырыбы:

*“Математикалық ұғымдарды анықтаудың
логикалық талдауы”*

SMART мақсаты: Студент 1 оқу сағаты ішінде математикалық ұғым анықтамасының логикалық талдауын ұғымның елеулі белгілері арқылы жасауды үйрену керек.

МАҚСАТЫ:

- Математикалық ұғымдар туралы білімдерін жүйелей түсіндіру.
- Оқушылардың конструктивті ойлауын дамыту.
- Оқушыларды ізденімпаздыққа, жауапкершілікке, ұйымшылдыққа, іскерлікке тәрбиелеу.

1. Математикалық білім беру төмендегі мәселелерді қамтитын күрделі процесс:

- а) Математикалық фактілер мен идеяларды меңгерту;
- ә) Математикалық біліктер мен дағдыларды қалыптастыру;
- б) Математикалық ойлауды дамыту.

**АССОЦИОГРАММА ӘДІСІ
НЕМЕСЕ
«MIND MAP» - АҚЫЛ (ОЙ) КАРТАСЫ**

**Негізін салушы ағылшын ғалымы
Тони Бузан (1970)**

2. Ұғымның анықтамасы деп қарастырылатын ұғымның мазмұнын алуға көмектесетін *логикалық амалды* айтады. Ұғымның анықтамасын беру деп сол ұғымда бейнеленетін нәрселердің елеулі белгілерін көрсетуді түсінеді.

анықталатын ұғым – түрлік ерекшелігі – тегі

Теориялық-анатомиялық негізі

Егер қалыпты жағдайда мидың сол жақ жартысы ғана ойлау орталығы болса, онда ассоциативтік әдіс соның екі жартысын да ойлау үдерісіне бірде қатыстыруды мақсат етеді.

3. Негізгі сипаттамалары.

ҰҒЫМ

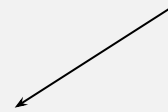
Салыстырмалы

Салыстырылмайтын

Үйлесімді

Үйлесімсіз

тепе-тең

айқасатын

қайшылықты

қарама-қарсы

қамту қатынасындағы

бағыныңқы

Мидың сол жақ жартышары табиғи –жағдайында:

- зерделі ойлау қабілетіне,
- абстракциялық ойлауға,
- белсенді болуға,
- проблема шешуге,
- өзін сыни бақылап, бағалауға **жауапты.**

4. Математикалық ұғымдарды классификациялаудың шарттары:

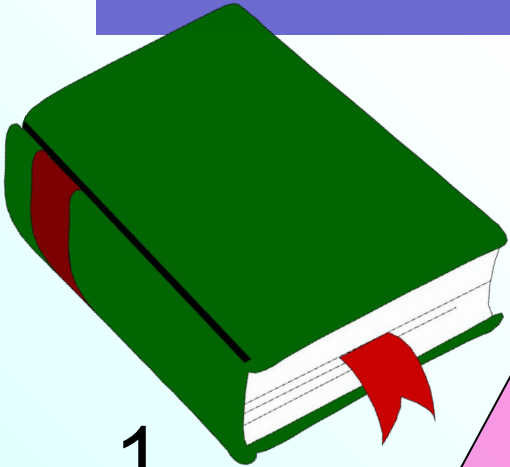
- 1. Бөлу негізі біріңғай болуы керек.
- 2. Бөлу өлшемдес болуы тиіс.
- 3. Бөлу мүшелерінің әрқайсысы басқаларын қоспауы тиіс.
- 4. Бөлу үзіліссіз болуы керек.

Дидактикалық біліктерді ірілендіру технологиясы.

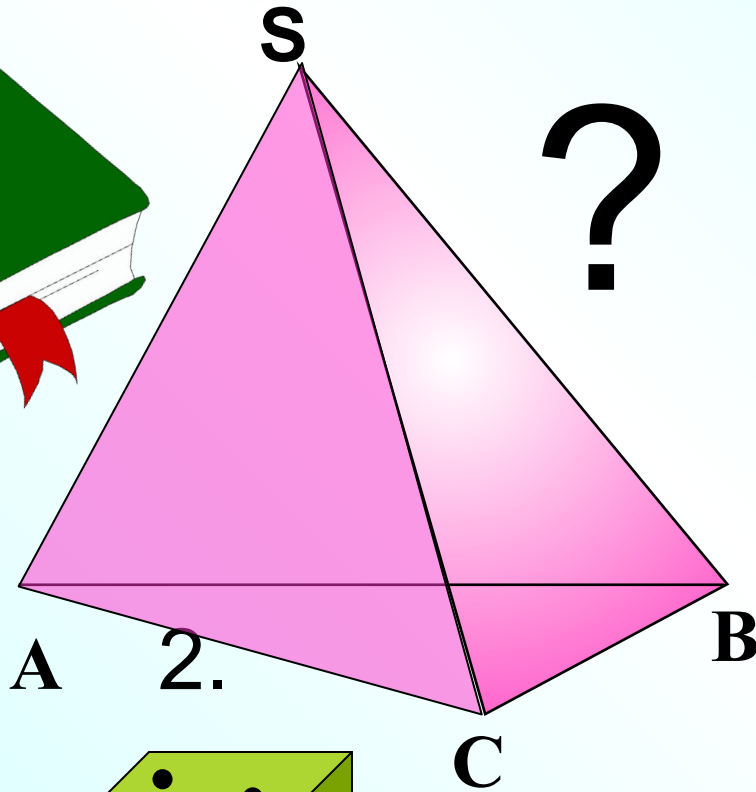
Әдістемесі:

- Бір мезгілде тура және кері амалдар мен операцияларды меңгерту;
- Өзара қарама-қайшы ұғымдарды салыстыру;
- Тұтас және қарама-қайшы ұғымдарды сәйкестендіру;
- Амалдардың орындалу тәртібін реттеу.

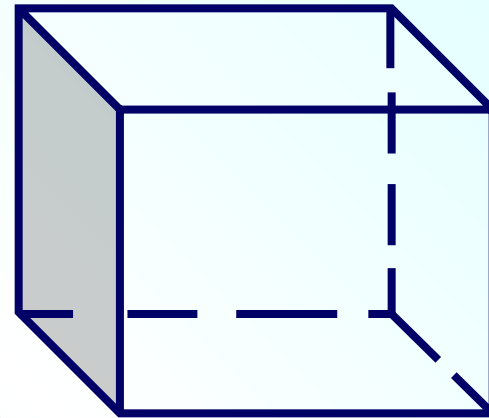
Параллелепипед

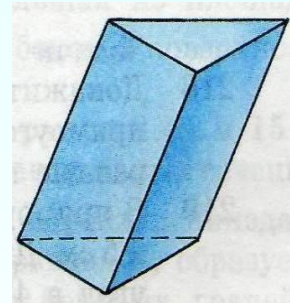
1.

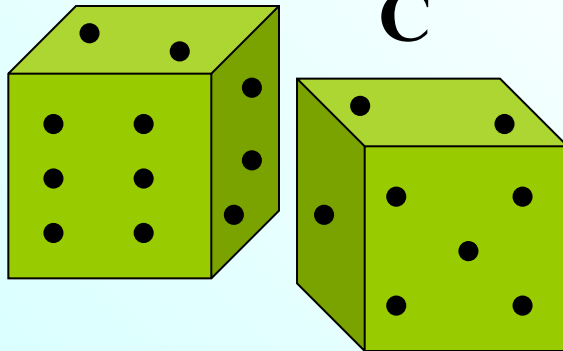
?

3.

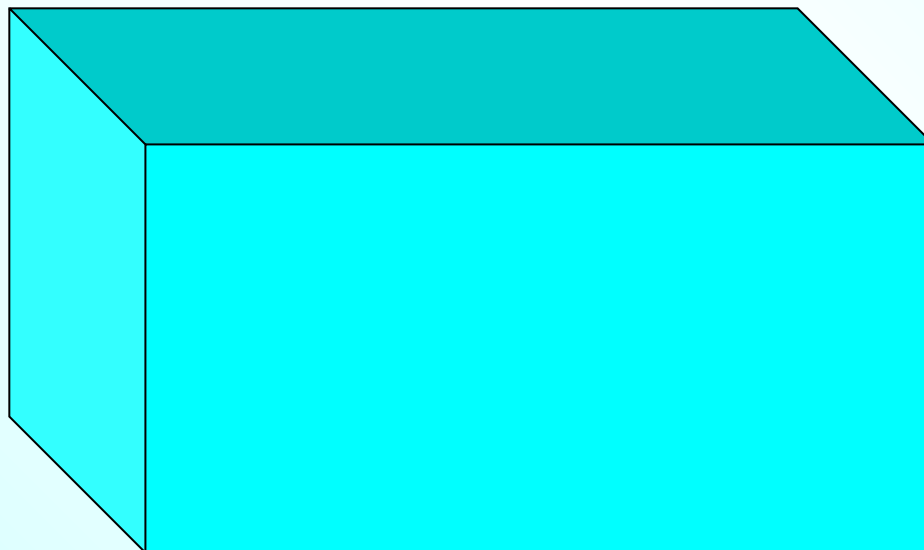
4.

5.

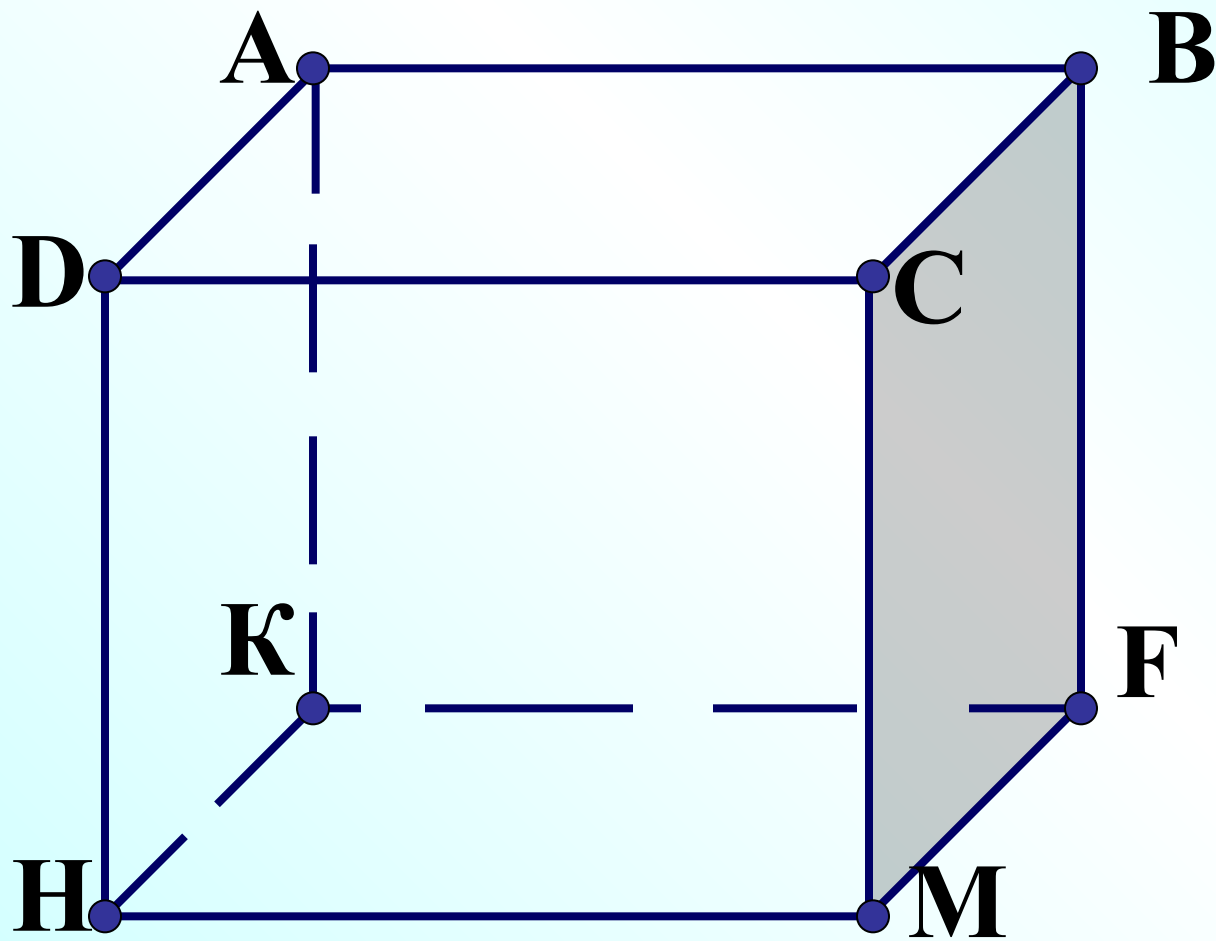
Тікбұрышты параллелепипед

Анықтама: Тіктөртбұрыштармен шектелген кеңістіктік денені ***тікбұрышты параллелепипед*** деп атаймыз.

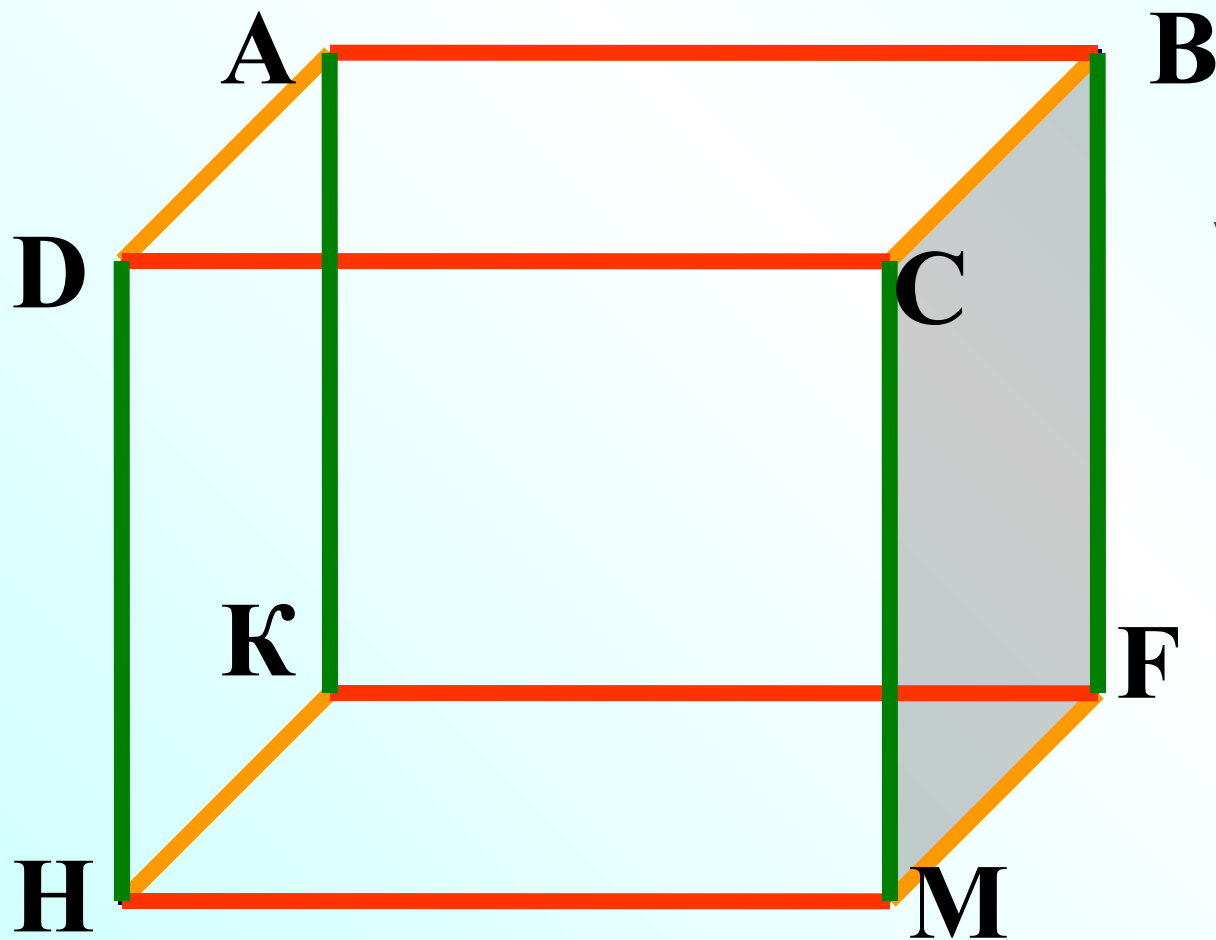

Төбелері-8

ҚЫРҒЫ 1 2

ұзындығы

ені

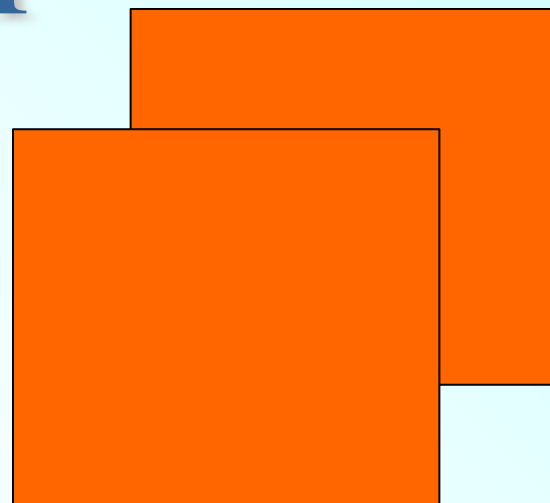
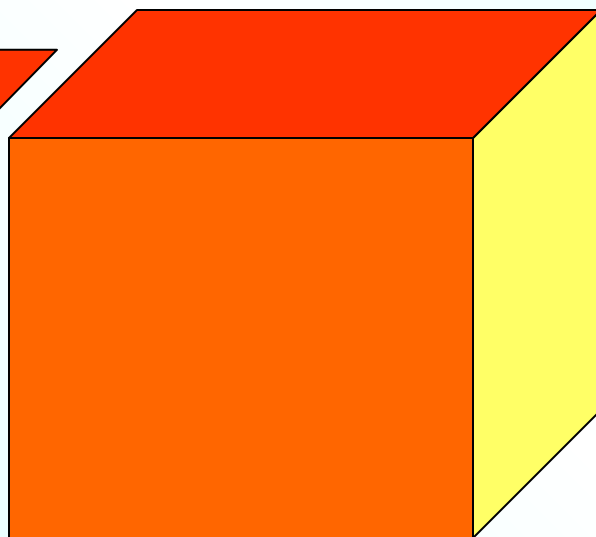
биіктік

6 жағы

Тіктөртбұрыштар

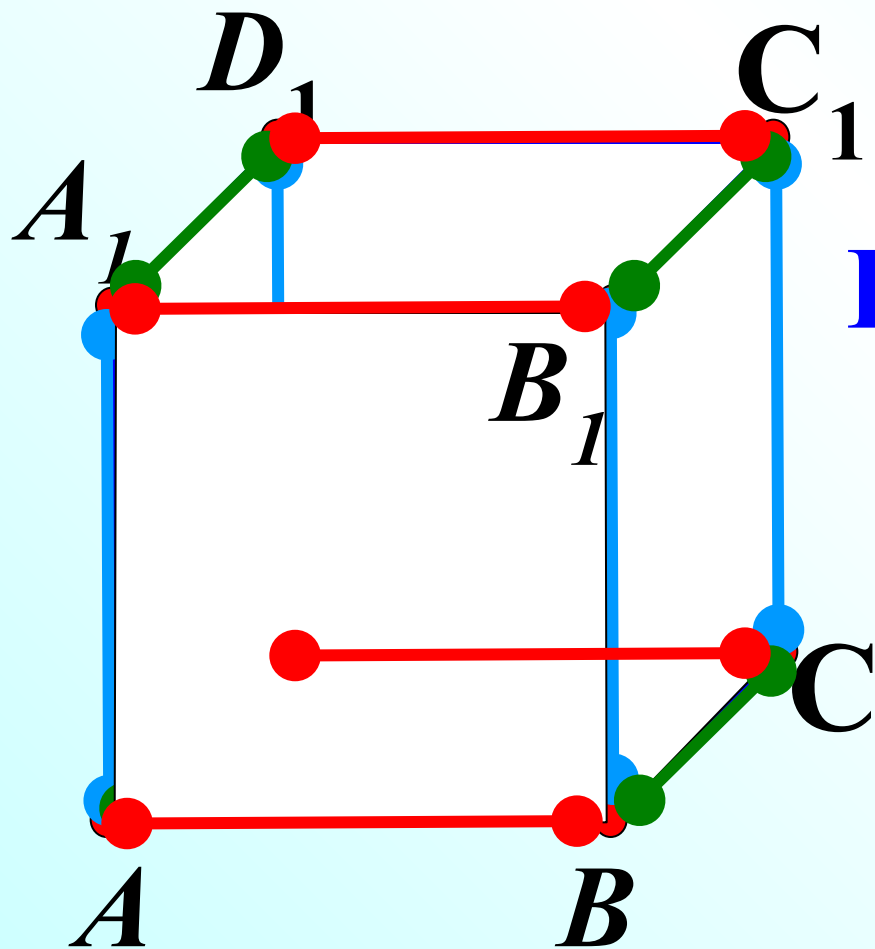

Қарама қарсы
жақтары тең !

Төбелері - нүктелері

Жақтар – тіктөрбұрыштар

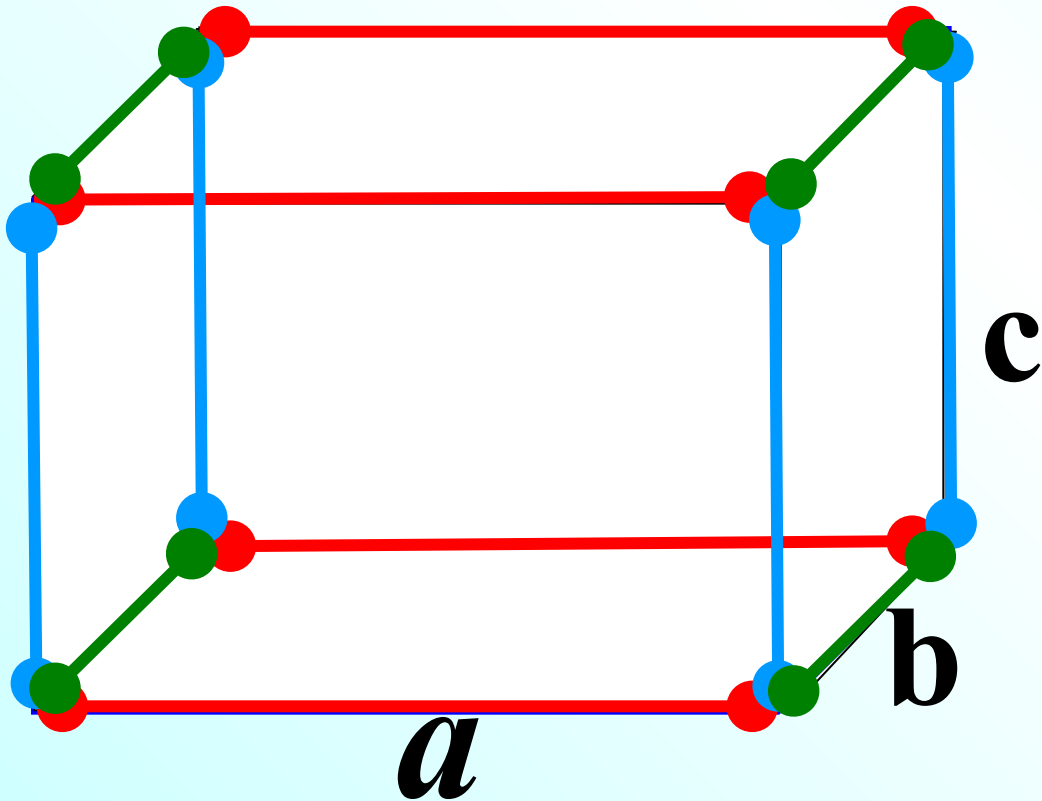

Қабырға - кесінді

$V=abc$ Тіктөртбұрышты
параллелепипедтің көлемі

$S=2ab+2ac+2bc$ Бетінің ауданы

$S=2(a+b+c)$ Қабырғаның ұзындығы

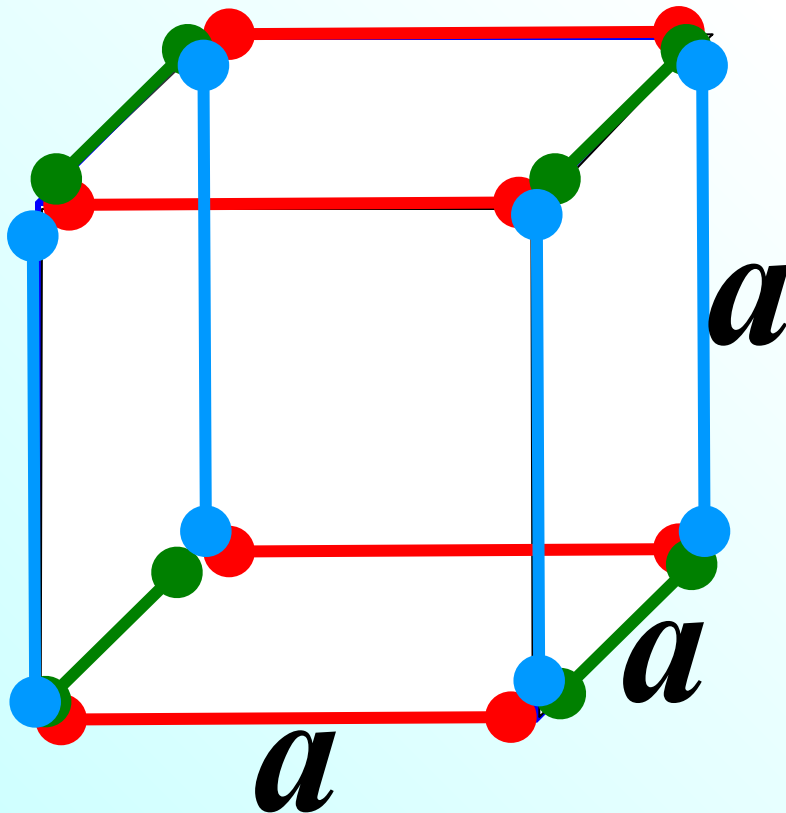

$$V=a^3$$

Кубтің көлемі

$$S=6a^2$$

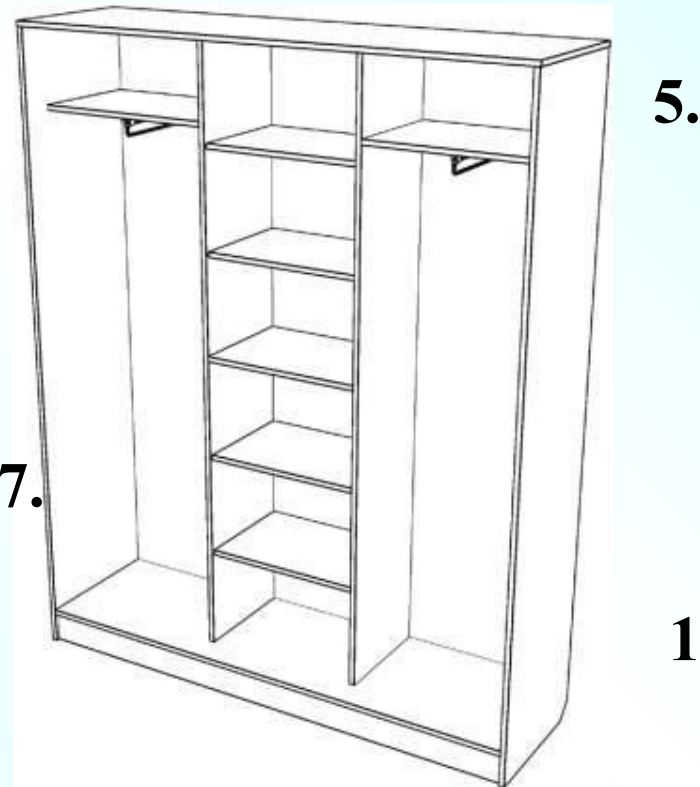
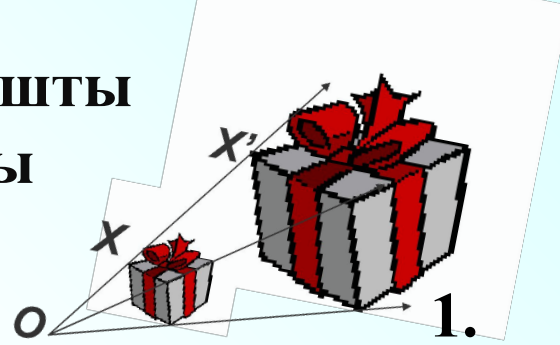
Куб бетінің ауданы

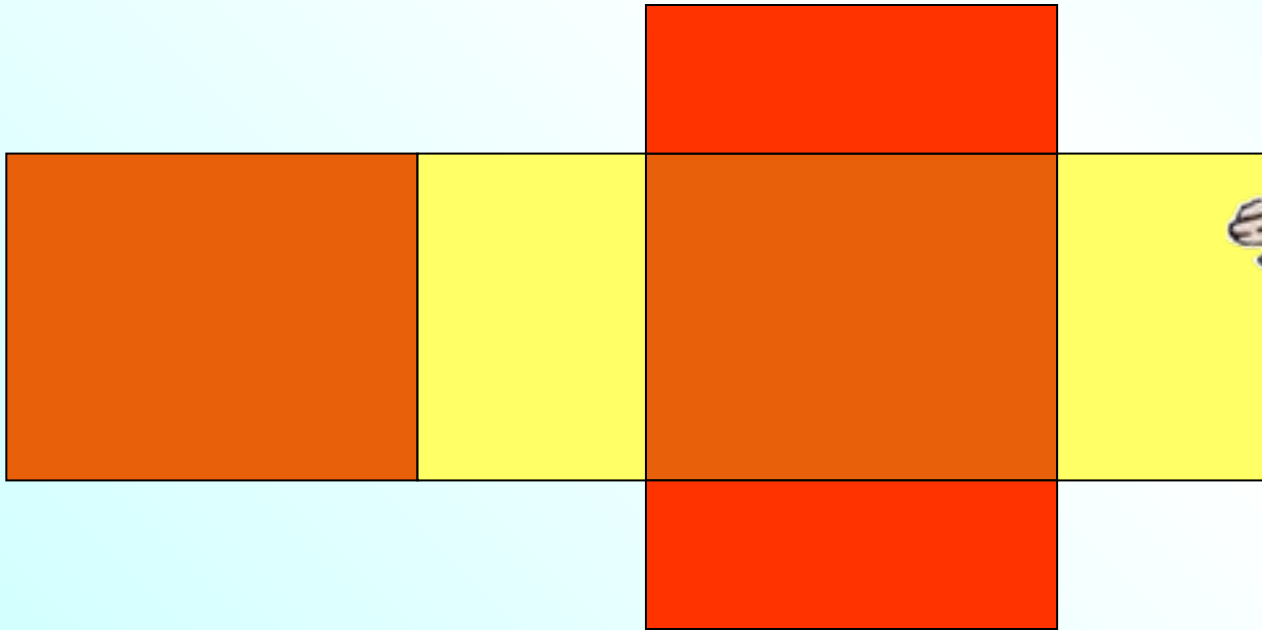
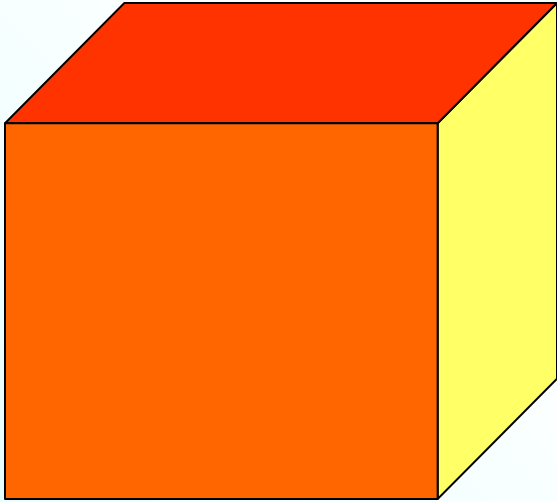

$$L=12a$$

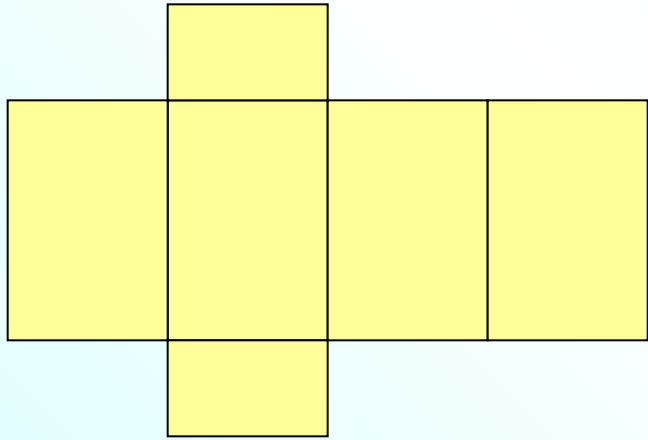
Куб
қабырғаларының
ұзындығы

Қандай заттар тіктөртбұрышты параллелепипедтің формасы түрінде болып табылады?

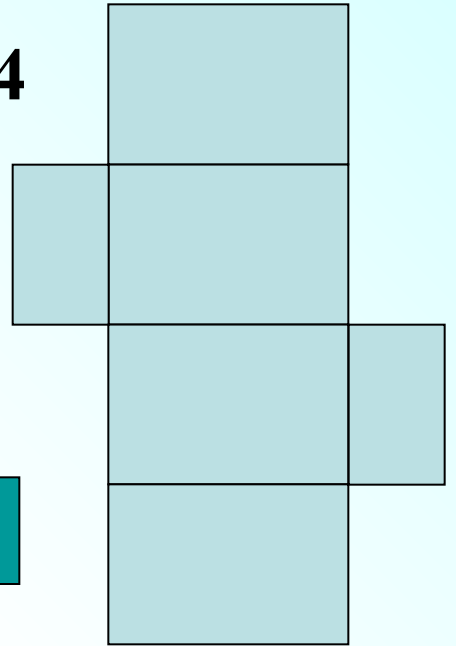

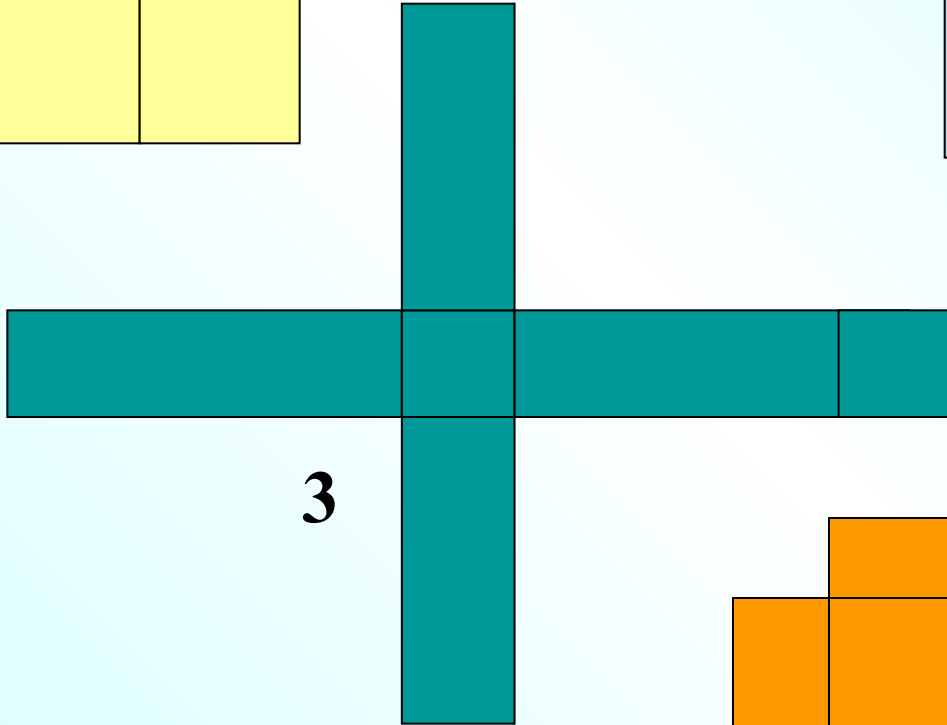

1

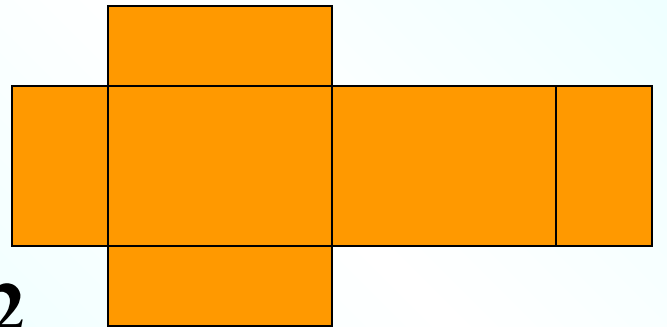
4

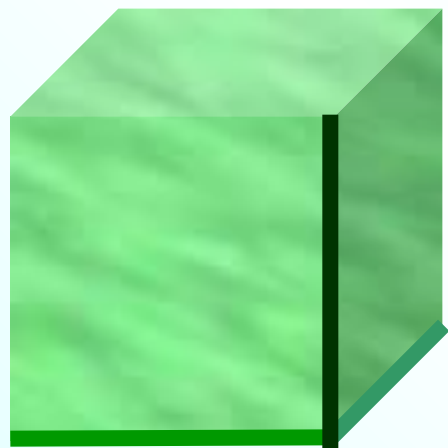

3

2

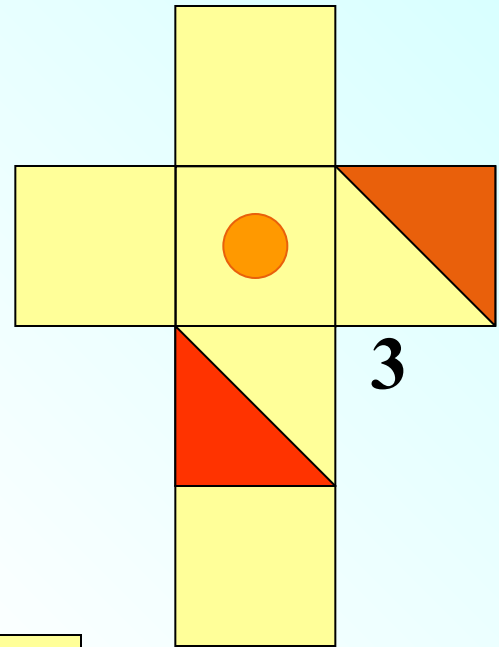
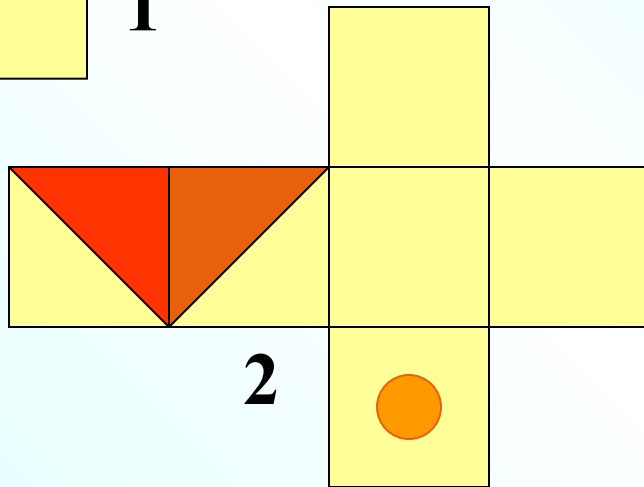
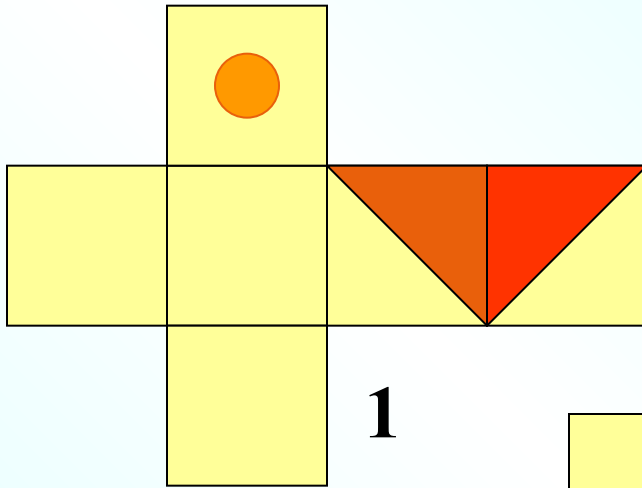
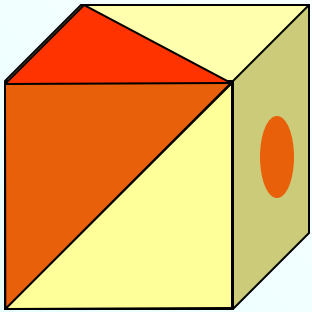

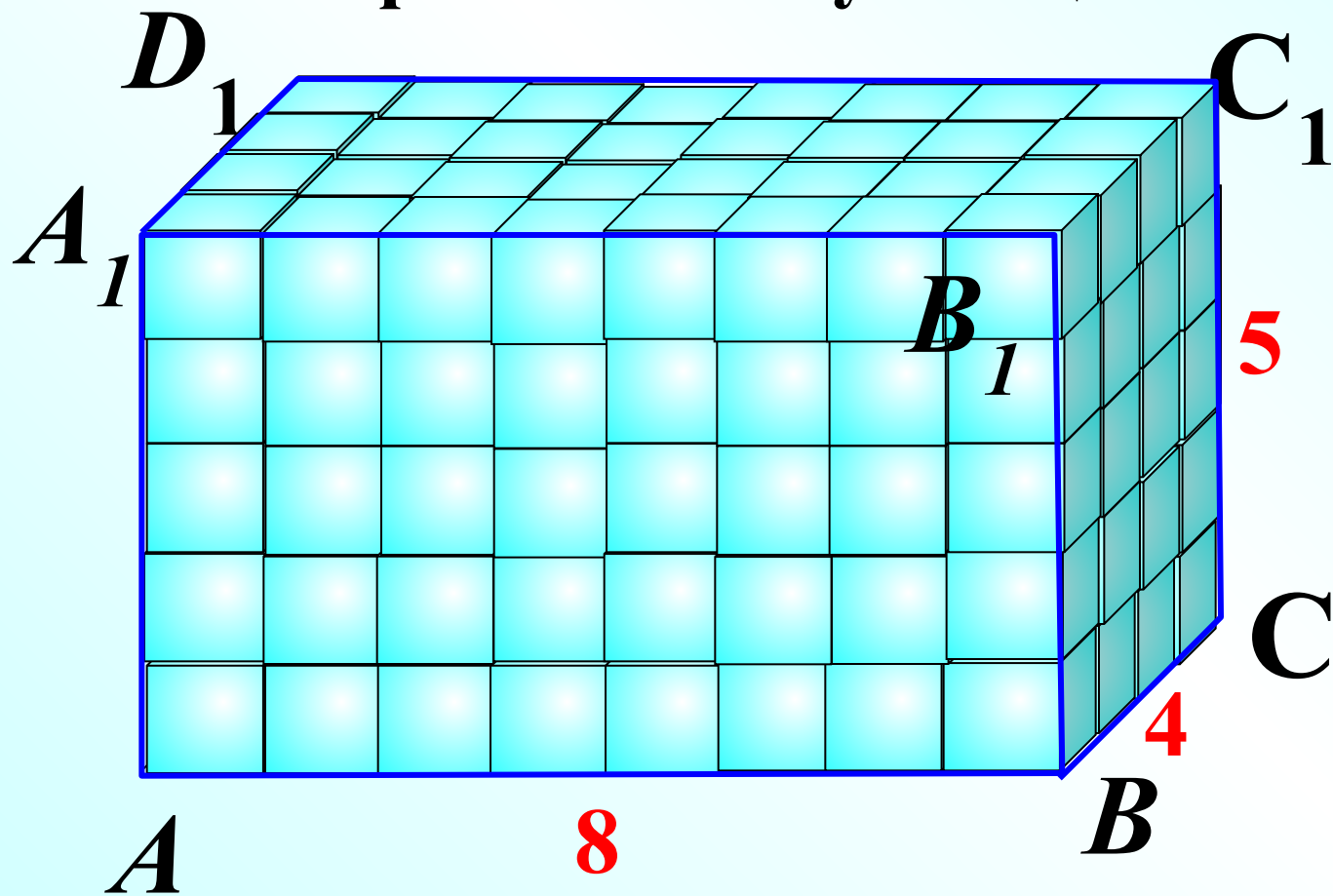
**Куб-тікбұрышты
параллелепипед,
барлық
өлшемдері тең**

*Қандай геометриялық
фигуралар кубтың
жақтары болып
табылады?*

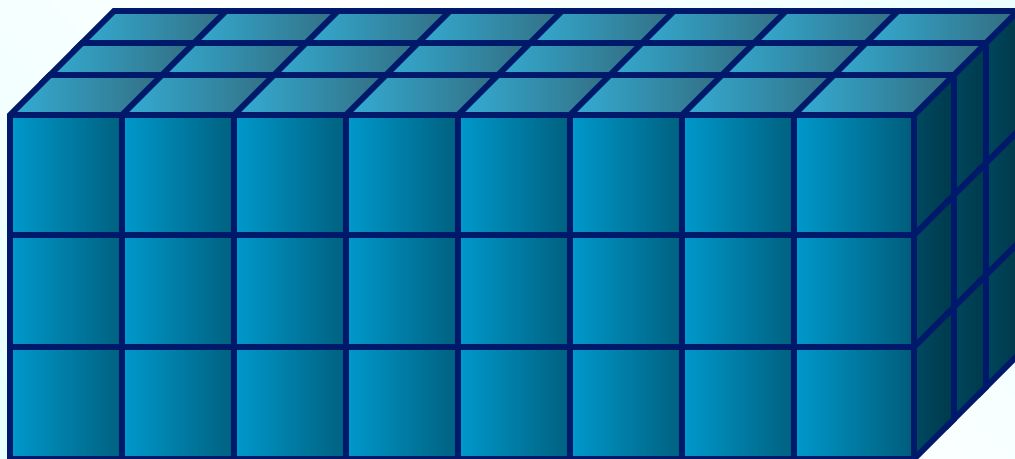
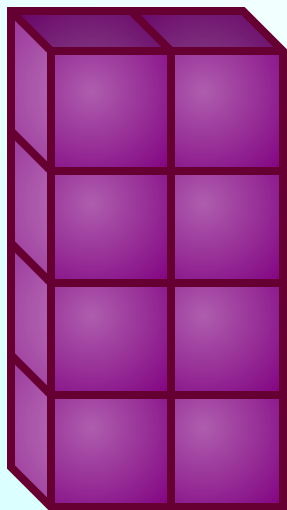
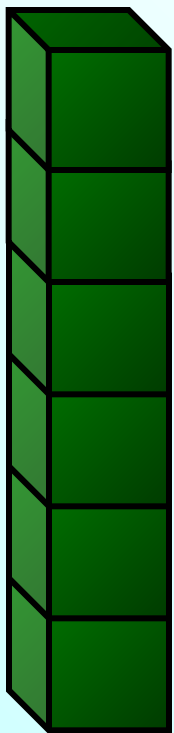
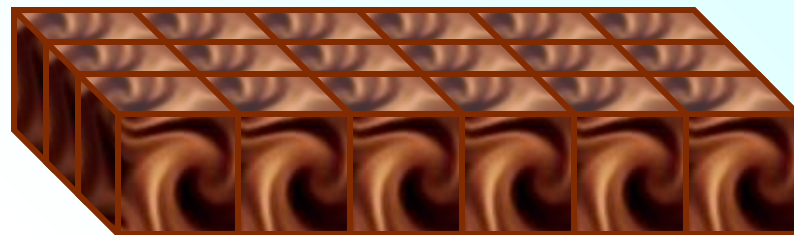
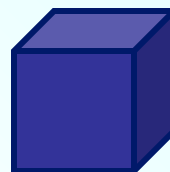
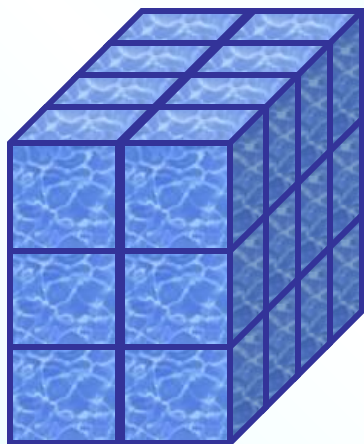
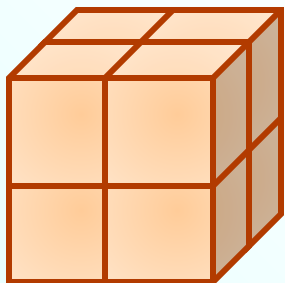

Мысалдар: 1. Параллелепипедті 1 см қабырғасымен бірдей кубиктерден қосты. Ол үшін неше кубик қажет болды?

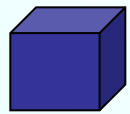

$$V=8*4*5=160(\text{см}^3)$$

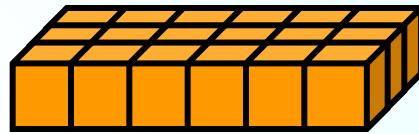
2. Осы фигуралардың көлемдерін табыңыз

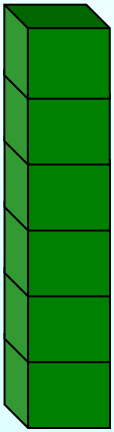
Тексеру:

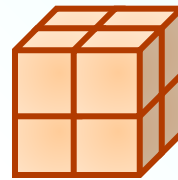
1) $V=1$

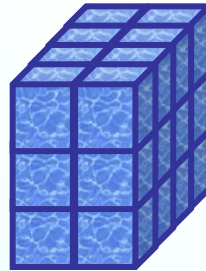
4) $V=18$

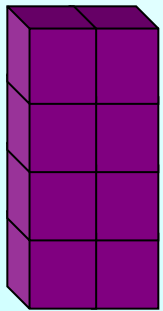
2) $V=6$

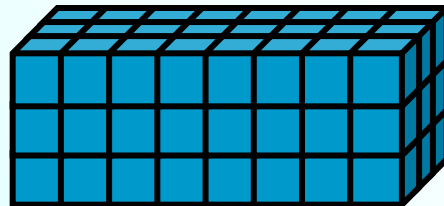
5) $V=8$

6) $V=24$

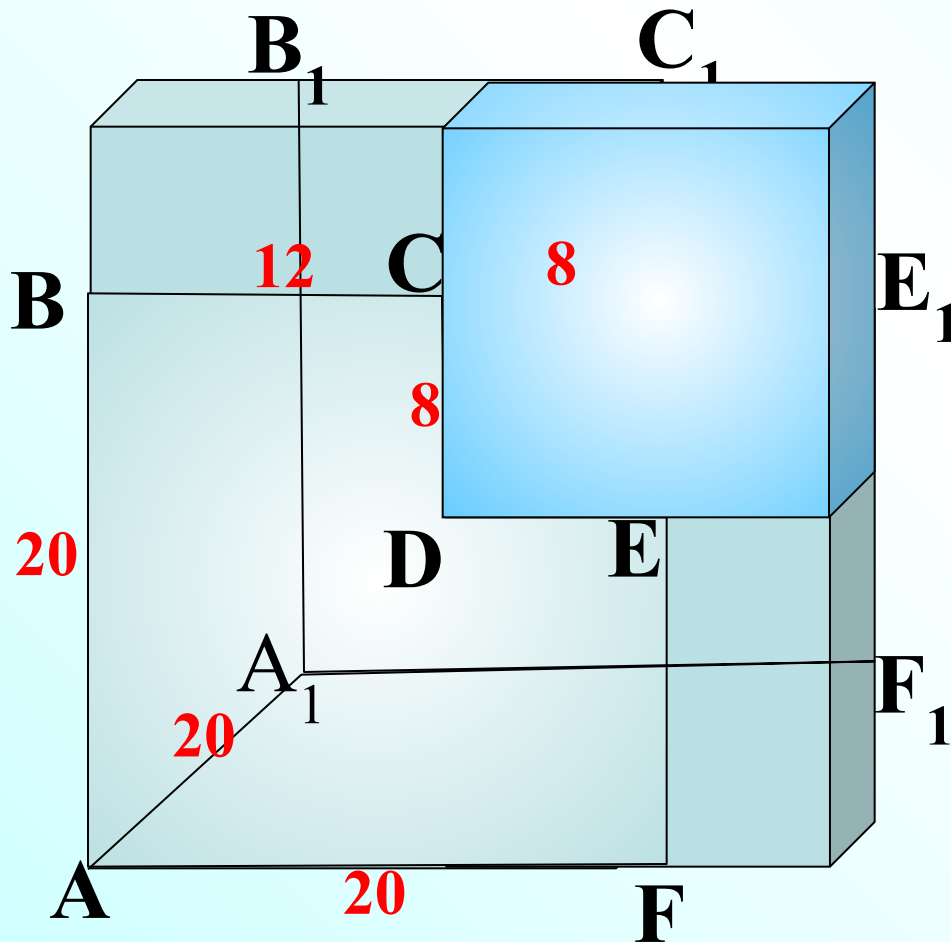

3) $V=8$

7) $V=72$

3. Дененің көлемін анықтаңыз,
егер $AA_1=AB=AF=20\text{см}$,
 $BC=12\text{ см}$, $CD=8\text{см}$.

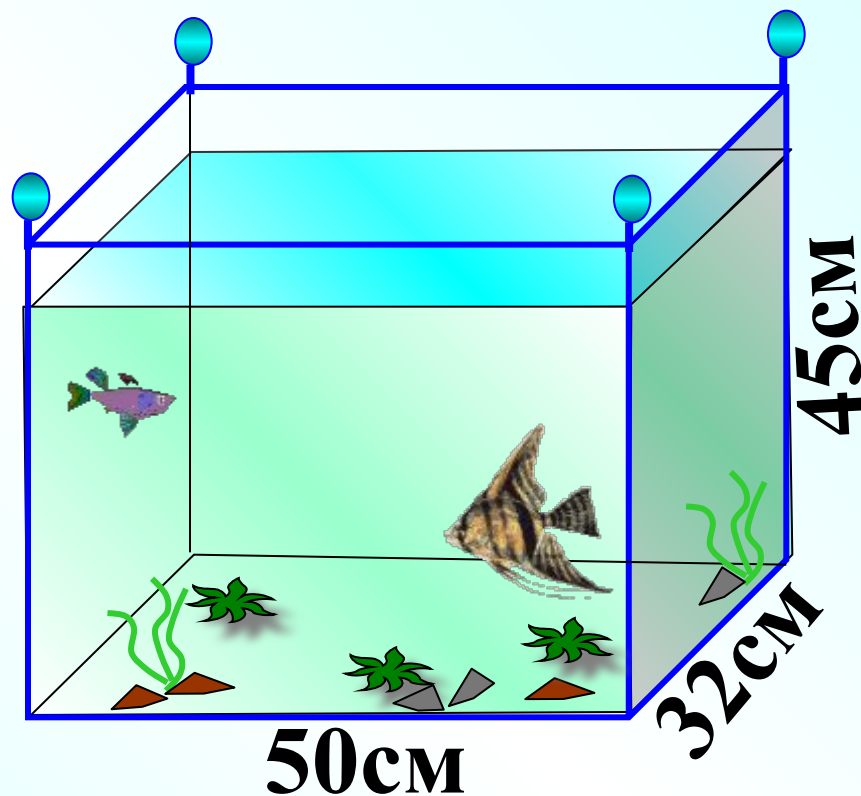
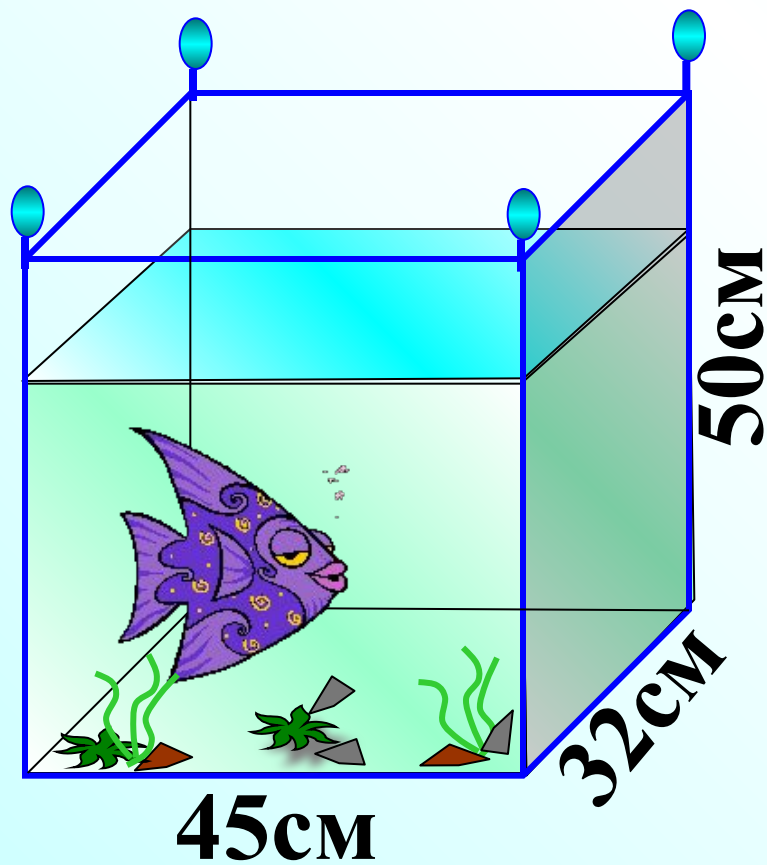
1) $20^3=8000(\text{см}^3)$ V_1

2) $8*8*20=1280(\text{см}^3)$ V_2

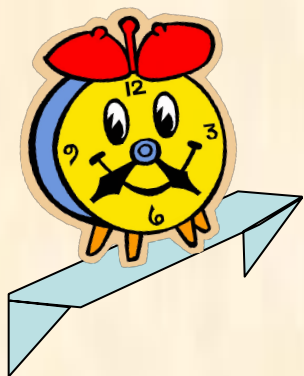
3) $8000 - 1280 = 6720(\text{см}^3)$ V_T

Білім алушының өзіндік жұмыстары

1. Қандай аквариумдардың дайындалуына көп шыны қажет болды?

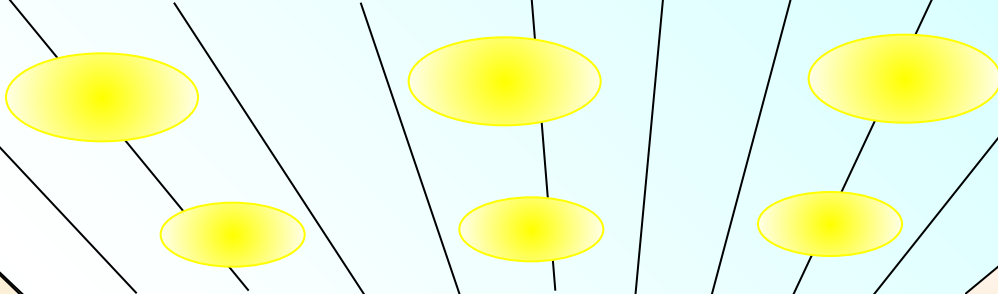
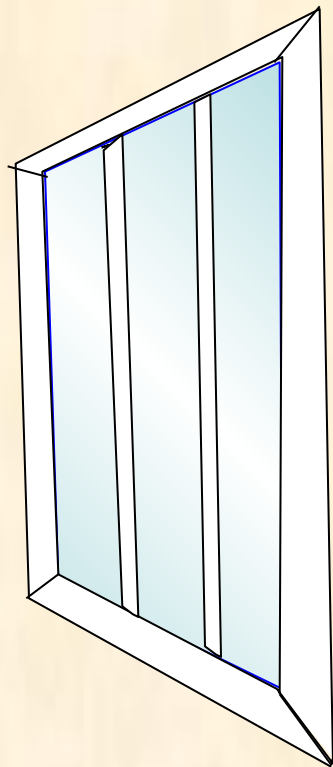

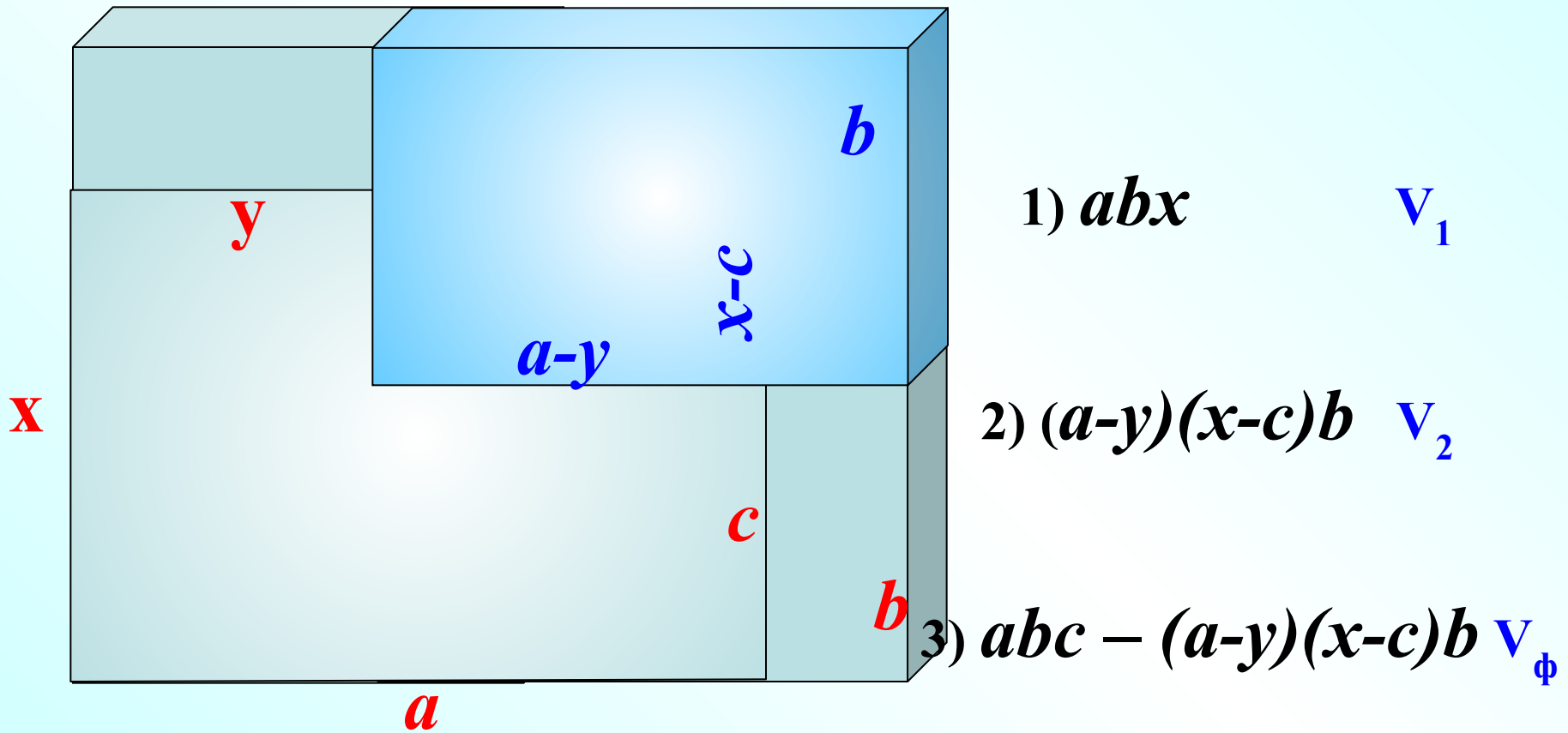
4,8м

10,25м

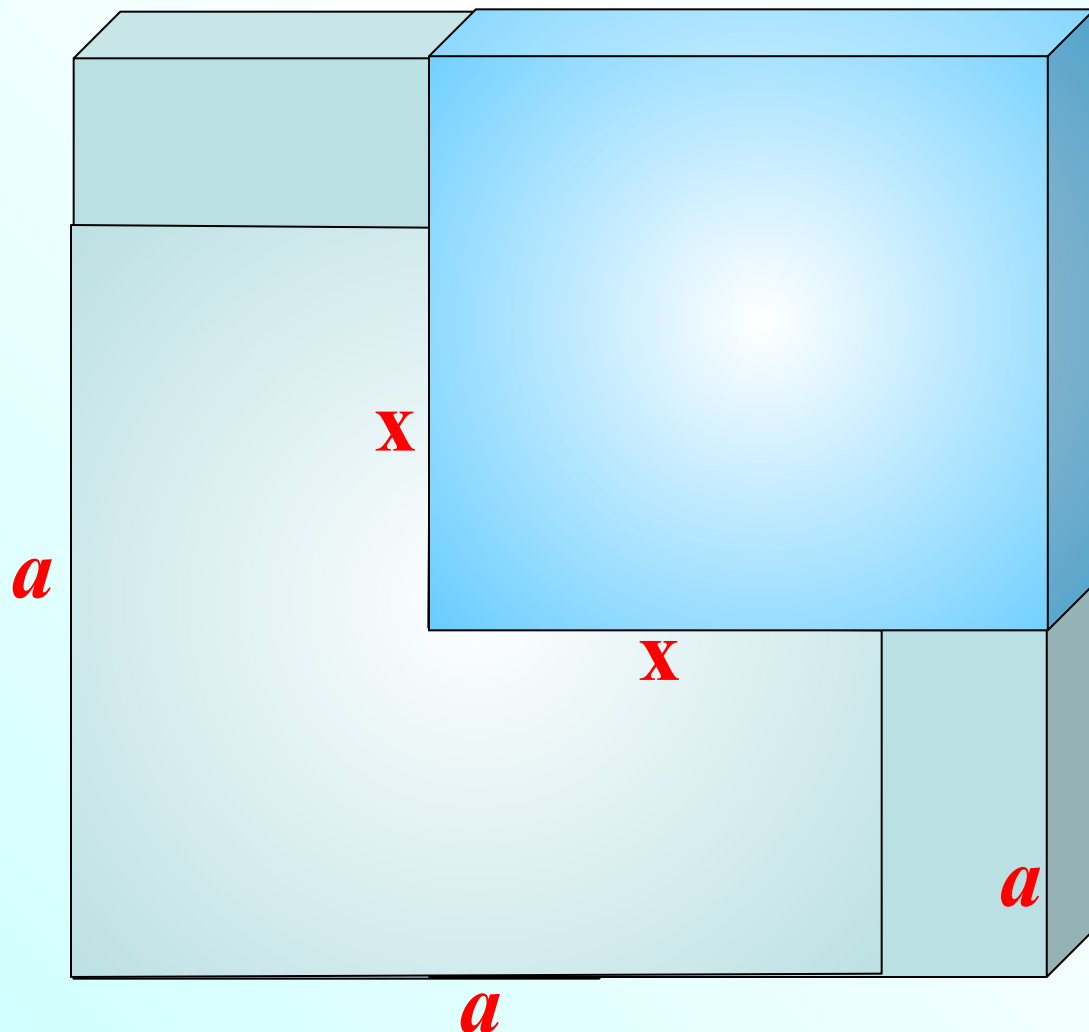
7,5м

3. Фигураның көлемін анықтау үшін формуланы құрастырыңыз.

4. Фигураның көлемін есептеу үшін формуласын құрастырыңыз.

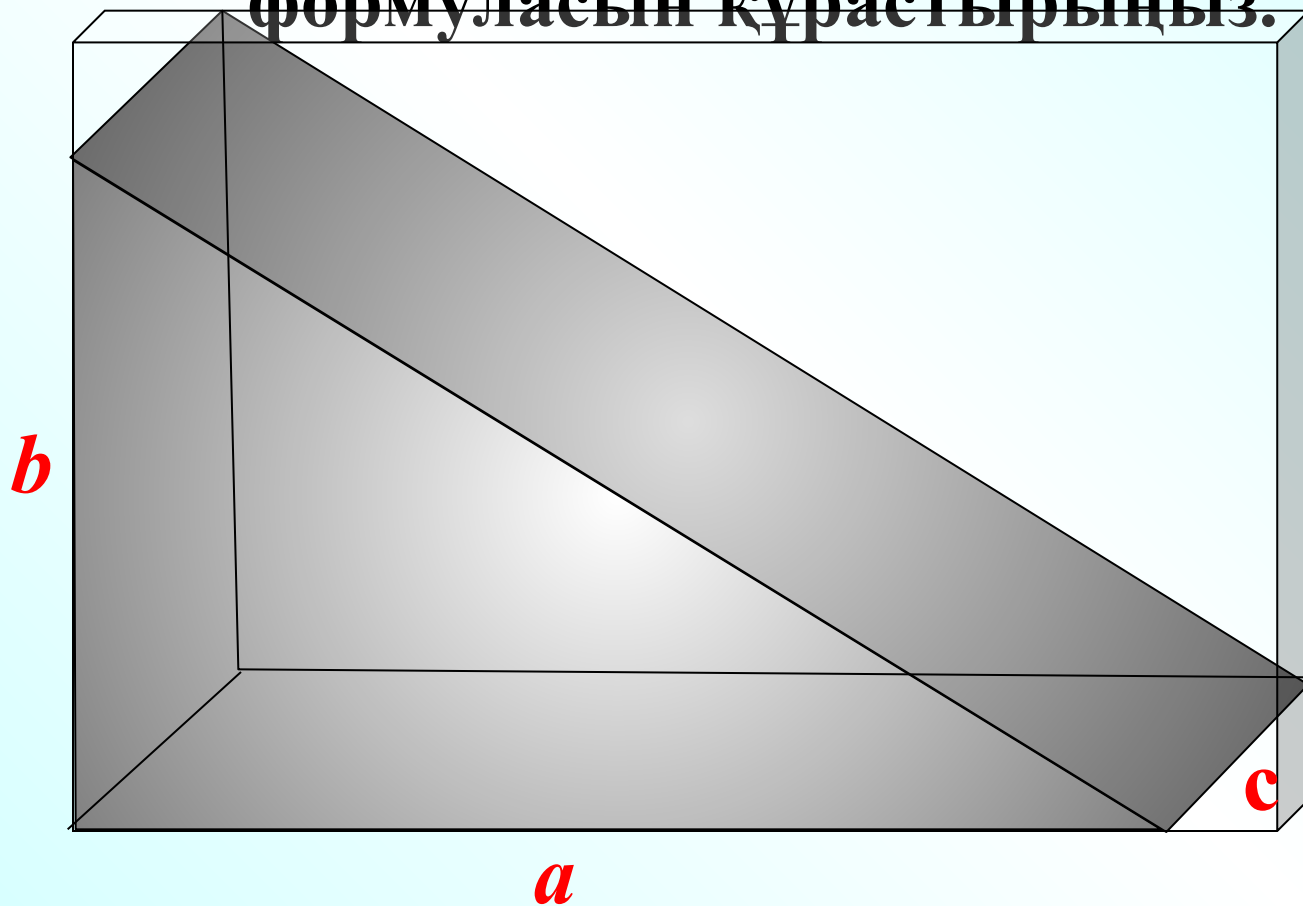
1) a^3 V_1

2) $axx=ax^2$ V_2

3) $a^3 - ax^2$ V_ϕ

5. Фигураның көлемін есептеу үшін

формуласын құрастырыңыз.

Үй жұмысы:

Фигуралардың
моделін жасап әкелу

Бағалауға қойылатын талаптар:

1. Шешуі қажетті түсіндірмелер мен негіздеулерден тұратын математикалық тілде сауатты жазылуы керек;
2. Шешімі толық, барлық мүмкін жағдайлар қарастырылып, ескерілуі тиіс;
3. Шешу әдісі, шешімі, жазу формасы әртүрлі болуы мүмкін, бірақ шешімі толық негізделген.

Бағалау кестесі

	« 5 » 90-100 пайыз	«4» 75-89 пайыз	« 3 » 51-74 пайыз	«2» 50 пайыздан төмен
Математикалық тілде сауаты				
Шешімі толық				
Кеңістіктік ойлау қабілеттілігі				
Дұрыс жауабы алынған				

- Якиманская И.С. Развитие пространственного мышления школьников. М.: Педагогика, 1988.
- Колмогоров А.Н. О системе основных понятий и обозначении для школьного курса математики. (МВШ, 1971, № 2).
- Столяр А.А. Педагогика математики. – Минск: Высшая школа, 1986
- Абылқасымова А.Е. Методика преподавания математики. Алматы, - Санат, 1993 г.
- Оразалиев А. «Математикалық сөйлемдер». Алматы, 1996 г.

Main

Publish
 Preview
 Settings

Cut
 Copy
 Paste

Blank Slide
 Duplicate
 Import

True/False
 Multiple Choice
 Multiple Response
 Survey Question

Community Forum
 Update
 Register

Website
 About
 Upgrade to Pro

Questions

1. Егер сызықтық теңдеулер жүйесінің көп шешімі болса, онда...
True/False

True/False Question

Times New Roman | 14 | **B** *I* U | A - | [List Icons] | [Align Icons]

Егер сызықтық теңдеулер жүйесінің көп шешімі болса, онда жүйені . . .

Image Audio Video

Answer

Correct	Premise
☒	Үйлесімсіз жүйе деп атаймыз
☐	Үйлесімді жүйе деп атаймыз

Add Answer

Delete Answer

Move Up

Move Down

Options

Use default options

Attempts: Shuffle answers

Points:

Questions Total: 1
Total Points: 10

Delete Selected

Anymeeting программасымен жұмыс жасау

The screenshot shows a video player window titled "Как работать с Anymeeting 1 .flv". The browser address bar shows "www.anymeeting.com". The website header includes the AnyMeeting logo and navigation links: "Home", "Features", "About", "Support", "Contact", "Blog". There are also links for "Sign Up for Free" and "Log In".

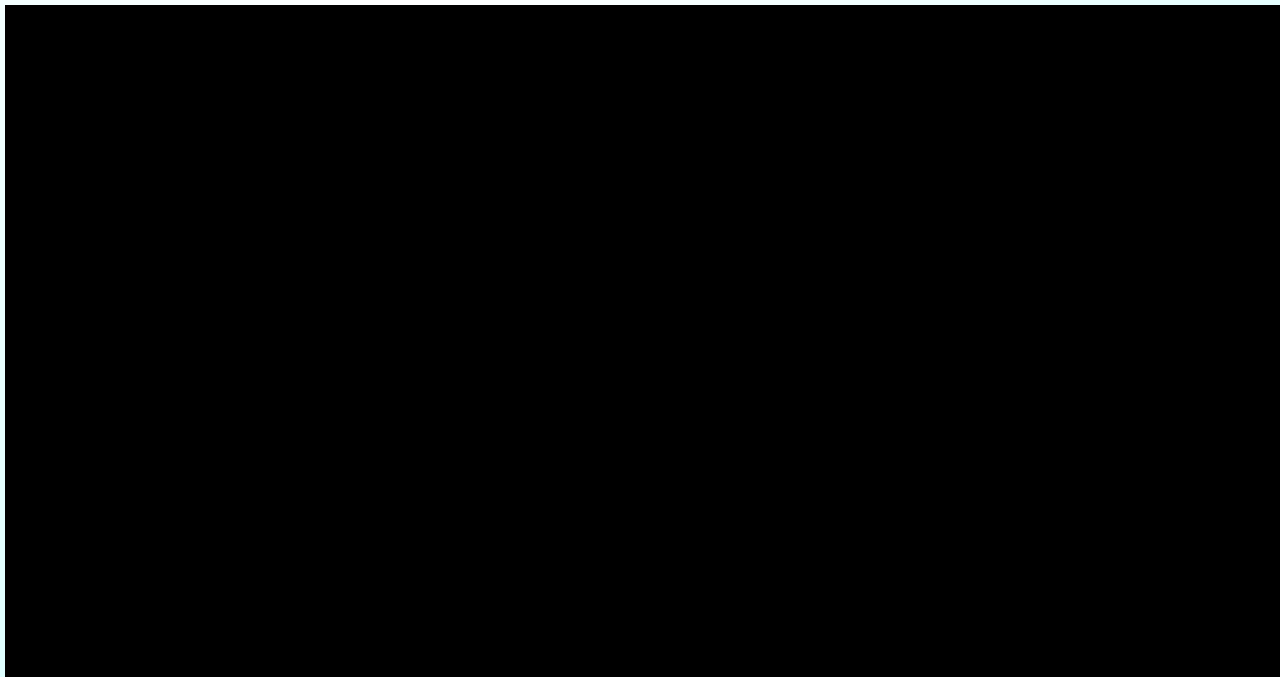
The main content area features a "Host any webinar For Free" section with a "now with YouTube!" badge. Below this, three pricing plans are displayed:

Attendees	Price	Features
200 Attendees	FREE	Full Featured, Ad Supported
25 Attendees (POPULAR)	\$17.99 (MO)	Full Featured, No Ads
200 Attendees	\$69.99 (MO)	Full Featured, No Ads

Additional text below the pricing plans: "AnyMeeting is ad supported, or low cost without ads. We also offer a 30-day money-back guarantee on all subscriptions."

The video player controls at the bottom show a play button, a progress bar at 00:19 / 24:38, and a volume icon.

Табиғаттағы ұғымның логикалық талдауы

Қолданылған әдебиеттер

1. Пиаже Ж. Психология интеллекта. Избранные психологические труды. – Пер. с англ. и франц. – М.: Международная педагогическая академия., 1994 г.
2. Рубинштейн С.Л. Проблема способности и вопросы психологических теорий. М.: Педагогика, 1973 г.
3. Якиманская И.С. Развитие пространственного мышления школьников. М.: Педагогика, 1988.
4. Колмогоров А.Н. О системе основных понятий и обозначении для школьного курса математики. (МВШ, 1971, № 2).
5. Столяр А.А. Педагогика математики. – Минск: Высшая школа, 1986
6. Абылқасымова А.Е. Методика преподавания математики. Алматы, - Санат, 1993 г.
7. Оразалиев А. «Математикалық сөйлемдер». Алматы, 1996 г.

*Назар қойып
тыңдағандарыңызға
рахмет!*

**МАТЕМАТИКА -
ғылымдар патшасы!**